

UTVÄRDERING

Kvarnholmen Under konstruktion sommaren 2014

Innehållsförteckning

1	Uppdraget	3
2	Introduktion & disposition	3
3	Bakgrund	4
3.1	Projektets framväxt.....	4
3.2.	Förväntningar & målsättningar	5
4	Verksamma aktörer	6
4.1	Magiska Trädgården	7
4.2	Huset Under Bron (HUB)	7
4.2.1	Äppelvillan	8
4.2.2	Festivalen YARD	8
4.3	Makaroni.....	9
4.4	Den Rosa Husvagnen.....	10
5	Utvärdering	10
5.1	Besöksstatistik	10
5.2	Press och PR.....	11
5.3	Webbstatistik kvarnholmen.com	13
5.4	Utvärdering av förväntningar och målsättningar.....	13
	”Sätta Kvarnholmen på kartan”	14
	Öppna upp byggarbetsplatsen för en trivsammare miljö	14
	En mångfald av verksamheter	15
	Pröva miljön för permanenta verksamheter på sikt	15
	Testa nya arbetsätt	16
6	Slutord	17
7	Citerade arbeten	18

I Uppdraget

Thomas Magnusson har författat denna rapport och utvärderat projektet ”Under konstruktion” på Kvarnholmen som en del i ett examensarbete på avancerad nivå vid programmet Sustainable Urban Planning and Design vid Kungliga Tekniska Högskolan. ”Under konstruktion” pågick från 15 juni till 31 augusti 2014 och innebar kort att vissa ytor på Kvarnholmen öppnades upp för kulturella ändamål under sommaren. Utvärderingen skedde mellan 1 september och 30 oktober 2014.

Uppdragsgivare var Nacka kommun, och stadsutvecklingsstrateg Klara Palmberg Broryd, som också varit handledare för utvärderingen. Utvärderingen ingår i ett större examensarbete där författaren undersöker hur tillfälliga verksamheter fungerar i stadsbyggnadsprocessen; mer specifikt om hur och varför en kommun som Nacka kan implementera och arbeta utifrån ’idéburen stadsförbättring’ (översatt från engelskans begrepp ’Tactical urbanism’).

2 Introduktion & disposition

Följande text sammanfattar sommaren på Kvarnholmen 2014 och projektet ”Under konstruktion” som drivits av huvudintressenterna Nacka kommun och Kvarnholmen Utveckling AB (KUAB). Andra inblandade har varit konsulter inom urban utveckling och inom marknadsföring, samt verksamma aktörer på plats på Kvarnholmen. Med sommaren på Kvarnholmen och projektet ”Under konstruktion” åsytas perioden 15 juni till 31 augusti 2014 och de för platsen nya aktiviteter och verksamheter som pågått under denna tid. Första delen ger en kort bakgrund till projektet där initiativtagare och deras förväntningar presenteras. På detta följer en presentation av aktörerna som verkat på platsen under perioden. Efter detta utvärderas projektet ur fyra aspekter; (1) Antalet besökare till de olika verksamheterna på plats, (2) en sammanställning av den medieexponering som projektet gett, (3) de mätbara effekterna av projektet på KUAB:s hemsida i avseende antalet besök samt (4) en kvalitativ analys av om och hur förväntningar och målsättningar uppnåtts. Analysen baseras på 11 intervjuer genomförda med inblandade mellan den 14 september och 2 oktober 2014. De intervjuade är:

Från Nacka kommun

Klara Palmberg Broryd (stadsutvecklingsstrateg), *Bastian Vreede* (exploateringsingenjör och projektledare för utvecklingen av Kvarnholmen), *Sam Carlsson* (presschef), *Anna Green* (miljöchef) och *Anna-Karin Romanus Gillström* (bygglovshandläggare). Alla intervjuade på Nacka Stadshus.

Från KUAB (Kvarnholmen Utveckling AB)

Nicklas Backfjärd (VD). Intervjuad i KUAB:s lokaler, Kvarnholmen

Från Evolutzion (konsultföretag)

Håkan Lutz. Intervjuad i KUAB:s lokaler, Kvarnholmen

Från de verksamma aktörerna

Amanda Larsson (Magiska Trädgården), *Malou Bergman*, (Makaronifabriken), *Jakob Grandin* (Huset Under Bron - Äppelvillan och YARD), *Manuel Vidal* (Den Rosa Husvagnen). Amanda och Malou intervjuades på plats på Magiska Trädgården och Makaronifabriken. Jakob på sitt kontor på Brännkyrkagatan samt Manuel på Kulturhuset i Stockholm.

Rapporten hänvisar också vid några tillfällen till ett utvärderingsmöte av projektet som hölls den 4 september på KUAB:s kontor på Kvarnholmen. Medverkande var Klara Palmberg Broryd, Nicklas Backfjärd, Assi Abdel-Baki, Bastian Vreede, Sam Carlsson, Håkan Lutz, Anders Börjeson (Näringslivsdirektör, Nacka kommun) och Petra Tunheden (PR-byrå OakRiver). I denna rapport omnämns ofta ”projektgruppen”. Det refererar då till ovanstående personer undantaget de två sistnämnda. Vid referens till någon av de intervjuades svar i följande text används den intervjuades initialer, till exempel KPB – Klara Palmberg Broryd eller JG – Jakob Grandin.

3 Bakgrund

3.1 Projektets framväxt

År 2006 antogs ett programarbete för utvecklingen av Kvarnholmen där det betonades att platsen skulle bli till en mer levande stadsdel (Nacka kommun, 2005). Under visionsarbetet för utvecklingen mynnade diskussionen mellan boende, kommun, KF, JM och ytterligare aktörer ut i att man ville betona fyra olika rum; det kulturella, det gröna, det centrala och det marina rummet. (Ångström, 2013). Kvarnholmen är idag Nackas största stadsbyggnadsprojekt och utvecklingsbolaget Kvarnholmen Utveckling AB, bestående av JM, Peab och Folksam, sköter bland annat utbyggnad, samordning, information och försäljningen av nya lägenheter från sitt kontor på Kvarnholmen (NB).

När Bastian Vreede på exploateringsenheten tog över Kvarnholmsprojektet i slutet av sommaren 2012 var han övertygad om att bostadsutbyggnaden på platsen skulle bli bra med tanke på områdets karaktär, men det som bekymrade honom var hur man åstadkommer en ”levande stadsmiljö”. Det ledde honom till att initiera en grupp på kommunen för att diskutera detta. Presschef Sam Carlsson, som varit delaktig genom hela projektet, fanns till viss del med i denna grupp. (BV) Gruppen hade många idéer men saknade såväl medel som kunskap och tid för att genomföra dem (KPB, BV). I detta skede kom Klara Palmberg Broryd, stadsutvecklingsstrateg, in i bilden. I Nacka stads vision ”Nära och nyskapande” betonas att levande och hållbara städer ska skapas (Nacka kommun, 2014). Klara såg en möjlighet att översätta vision till verklighet på Kvarnholmen. Hon drog ganska snart slutsatsen att någon annan utanför gruppen kunde hjälpa till att driva projektet att levandegöra Kvarnholmen, samtidigt som hon insåg vikten av att också involvera KUAB i processen. Hon blev inspirerad av Bastians engagemang och tog till uppgift att förankra idén i KUAB:s ledning. (KPB) Detta sammanföll med att Nicklas Backfjärd, KUAB:s VD från årsskiftet 2012/2013 (NB), fick som del i sitt uppdrag att försöka levandegöra Kvarnholmen (KPB).

Klara och Nicklas kom bra överens och började tillsammans leta konsulter för att driva projektet till nästa steg. I och med detta fanns en överenskommelse att KUAB och kommunen, genom stadsutvecklingsbudgeten, skulle dela på kostnaderna för konsulten. (KPB)

Efter gemensam utvärdering (KPB och NB) av ett antal möjliga konsulter valdes Håkan Lutz, som driver konsultföretaget Evolutzion, baserat i Stockholm. Han fick ett första samtal under hösten 2013 och blev under vintern ombedd att ta fram en plan för hur en process/arbetsmodell för projektet skulle se ut. Håkan har ett stort kontaktnät inom den kulturella sfären och började i sin tur att kontakta entreprenörer att inhysa på Kvarnholmen. Idén om en ”styrd accelererad gentrifieringsprocess” föddes i Håkans arbete, och en tanke om att det borde finnas tillgång till tomma lokaler på platsen och grupper med ett intresse i att etablera sig i dessa. (HL) Han utarbetade en fyraårsplan för projektet:

Hela tiden i relationen med de här [aktörerna] så har jag varit klar med att det här är en kort period som man möjlighet att göra icke-kommersiella saker. Därmed är den styrd... Det finns en byggperiod och vi vet precis vilken målgruppen är. Den är oerhört kapitalstark. Det finns inte utrymme för nåt slags flummigt, kulturellt gulligull om 10 år. Noll. Där emot finns det ett glapp in-between där de som äger den här holmen kan ha, om de bara ser, stor nytta av att släppa till kapital, ytor, lokaler osv åt verksamheter som inte är kommersiella, som då får en möjlighet som annars är väldigt svårfunnen i Stockholm. (HL)

Håkan blev den första kontakten utåt mot aktörerna. Efter att han hittat aktörer som han fann lämpliga beslöts tillsammans med projektgruppen och KUAB att släppa in Amanda Larsson, Malou Bergman, Huset Under Bron samt Manuel Vidal och Kaspar Druml för att driva verksamhet på Kvarnholmen. Deras respektive verksamheter redogörs för i del 4.

3.2. Förväntningar & målsättningar

Det finns inga dokumenterade målsättningar och ingen uttalad lista på vilka förväntningar som fanns inför projektet Under konstruktion. Sam medger att det inte funnits några kvantitativa mål för projektet, men att det hänger ihop med att det är oerhört svårt att se vart ett pilotprojekt av den här typen tar vägen (SC). Däremot har intervjuerna kunnat skönja ett antal väldigt viktiga aspekter som projektgruppen värdesatt och burit med sig under hela processen. Författaren har identifierat några av dem:

- **”Sätta Kvarnholmen på kartan”**. Flera i projektgruppen uttrycker att man vill ”sätta Kvarnholmen på kartan”. (KPB, BV, SC). Det är ett vagt formulerat mål som ingen på förhand hade kvantifierat till siffror eller bestämt en utvärdering för efter sommarens aktiviteter, även om Håkan ombad aktörerna att räkna antalet besökare till respektive verksamhet.

- **Öppna upp byggarbetsplatsen för en trivsammare miljö.** En annan viktig målsättning var att skapa liv och rörelse för de som bor på Kvarnholmen, att få dem att känna sig som en del av Nacka (SC). Det syntes också tydligt i de artiklar som projektet genererade; att man ”öppnade upp” ytor av byggarbetsplatsen för att göra något roligt och trivsamt under tiden som det är just en byggarbetsplats. Även om detta blev en rubriksättning som spred sig bland nyhetsmedier märks det att det var en del i marknadsföringen, att visa att projektet också är till för de boende på Kvarnholmen (se exempelvis (Fastighet & Bostadsrätt, 2014).
- **En mångfald av verksamheter.** Det fanns en förhoppning om att få till en mångfald av olika aktörer för att locka olika typer av besökare. I Håkans plan för första sommaren fanns exempelvis tankar på en slags ”containerstad” vid den norra kajen och en stadsodling på östra delen av Kvarnholmen (Lutz, Projekt Kulturevolutzion, 2013). Vidare nämner Sam att man arbetat mot att knyta en restauratör till platsen, och han påpekar att det är väldigt viktigt att erbjuda verksamheter med mat- och dryckservering för att besökarna ska komma (SC).
- **Pröva miljön för permanenta verksamheter på sikt.** En förhoppning var självklart också att verksamheterna skulle få en bra start för att kunna utvärdera en eventuell förlängning av deras tid på platsen, helt enkelt att pröva miljön för permanenta verksamheter på sikt. Bastian förklarar att syftet med projektet aldrig uttalat har varit att släppa fram pop-up entreprenörer som har för avsikt att försvinna efter en period. Han pekar dock på att ”det tillfälliga” är en tolkningsfråga:

”Den temporära karaktären är väl just för att man befinner sig i ett område som, när det är fullt utbyggt, i alla fall inte där de sitter idag, har plats för de verksamheterna... Sen ger man dem chansen så länge de funkar att göra nånting nästa sommar igen... I det stora perspektivet är det ju temporärt då men i det lilla kan man ju se det som semi-permanent, och det tycker jag, det är väl bara kul... Om de där verksamheterna nu slår lite rot... då har vi skapat några nya verksamheter som kanske sysselsätter några människor och bidrar till trivsel och är till sambällets gagn.” (BV)
- **Testa nya arbetssätt.** Ytterligare en ambition och målsättning var att utmana beprövade arbetssätt och utarbeta och driva igenom nya synsätt kring hur man bygger en stad (SC, KPB), i enlighet med visionen för Nacka stad. Ett pilotprojekt av den här karaktären måste testas, utvärderas och justeras, det är flera i projektgruppen överens om (KPB, HL, BV).

4 Verksamma aktörer

Nedan följer en sammanställning över de verksamheter som verkat på Kvarnholmen under sommaren 2014; vilka aktörerna är, deras erfarenheter, var de huserat och med vilka förutsättningar.

4.1 Magiska Trädgården

I den gamla Disponentvillan från 1931 på en kulle på centrala Kvarnholmen (Ångström, 2013) har entreprenören Amanda Larsson drivit Magiska Trädgården. Disponentvillan ägs av Nacka kommun, som köptes in 2009 med tanken att utveckla området för skola. Villan delades med aktören Huset Under Bron som anordnade nattklubb under fyra tillfällen på samma plats. Amanda är grundare av Magiska Barnarkitekter, där hon med fokus på barns rättigheter, hållbarhet och byggande driver en lekfull pedagogik och bygger tillsammans med barn och vuxna. Detta för att belysa barns rättigheter att påverka staden och för att lyfta klimatfrågan. I Magiska Trädgården har det under sommaren anordnas bland annat odling, kaféverksamhet, lekplats, workshops och ett VM i Trädhus, där inbjudna arkitektkontor och studenter under en helg tävlande. Juryn bestod av såväl barn, Nacka kommuns stadsarkitekt Eva-Maria Persson, som forskare från KTH. Hon anordnar vidare yoga- och Capoeira-lektioner, styrketräning för nyblivna mammor samt arbetsplatser för studenter och frilansare i villan. (AL) I många avseenden är verksamheten riktad mycket mot de boende på Kvarnholmen.

Från: Magiska Trädgårdens position på Kvarnholmen, Trädhus av arkitektkontoret Urbio och pressbild från Magiska Trädgårdens hemsida (Magiska Trädgården, 2014).

Magiska Trädgården öppnade den 15 juni, och Amanda fick tillträde till villan cirka tre veckor innan. På den tiden byggde hon upp uteserveringar och lekmoment. Amanda gick in i verksamheten med ett kontrakt som sträckte sig till sista september, något som under augusti förlängdes en månad till sista oktober (AL). Hon berättar att efter det ska projektgruppen och KUAB utvärdera resultatet för att se över verksamhetens framtid på platsen. KUAB har stöttat Magiska Trädgården ekonomiskt i form av i form av startbidrag, utveckling av hemsida och sponsring av events så som VM i Trädhus (NB). Kommunens parkenhet har också hjälpt Amanda med den odling hon har satt upp.

4.2 Huset Under Bron (HUB)

Företaget Huset Under Bron (HUB), som driver den populära nattklubben Trädgården i södra Skanstull i Stockholm, bedrev under sommaren två verksamheter på Kvarnholmen, Äppelvillan och festivalen YARD. Intervjun genomfördes med Jakob Grandin, en av grundarna till HUB.

4.2.1 Äppelvillan

Från: *Äppelvillans position på Kvarnholmen, pressbild Nacka Värmdö Posten* (Frejning & Lundin, 2014), *Pressbild Nöjesguiden* (Tamleht, 2014).

I Disponentvillan huserade alltså också nattklubben Äppelvillan under två helger i mitten/slutet av juli. Äppelvillan var från början tänkt som en filial till nattklubben Trädgården. (JG) Jakob berättar att det fanns politiska och socioekonomiska incitament till Äppelvillan; att skapa en mångkulturell plats med fokus på integration. Det yttrade sig bland annat i att flera inbjudna artister kom från områden i Stockholm med höga andelar befolkning av utländskt ursprung. HUB lyfte även jämställdhetsfrågor i marknadsföringen (JG). Planen långsiktigt var att få Äppelvillan att växa som dels en restaurang, men också en plats för konst, kultur och barn; ”en levande mötesplats för Kvarnholmen och för staden att få upp ögonen för” (JG). De initiala tankarna om ett mer permanent Äppelvillan ändrades till ett förslag om att under 10 tillfällen ha klubbverksamhet. Detta efter att HUB först blivit bortvalda till förmån för en annan aktör, för att sedan bli återkallade. Vid det laget hade tiden för planering förkortats och HUB valde bort möjligheten att bedriva restaurang på platsen. I slutändan anordnades Äppelvillan endast vid fyra tillfällen. Tillståndsmyndigheten, miljöenheten, gav som förslag att HUB skulle testa fyra tillfällen och att de sedan tillsammans kunde utvärdera hur de skulle gå vidare. (JG) Efter de fyra tillfallen drog sig HUB ur efter att inte varit nöjda med sitt serveringstillstånd.

4.2.2 Festivalen YARD

YARD var en tvådagarsfestival med internationella artister och DJ:s som anordnades helgen 15 och 16 augusti i ett bussgarage vid Kvarnholmens sydvästra ände, precis invid Svindersviken. I samband med att HUB planerade för Äppelvillan fick de ett hyresavtal för att hyra SL-bussgaraget vid Hästholmssundet för festivaländamål. Jakob berättar att vanligen vid festivaler som ska äga rum under sommaren försöker man börja boka gäster redan på hösten innan. Perioden för bokningar blev alltså väldigt begränsad i fallet med YARD. (JG) YARD möjliggjordes också med hjälp av sponsorer som Carlsberg och Adidas. I samband med festivalen anordnades båtfester som transporterade festivalbesökare mellan innerstaden och festivalområdet. Dessutom anordnade HUB en egen busslinje, linje 0, som transporterade besökare från Stureplan och Trädgården och till Äppelvillan och YARD under sommarens aktiviteter. (Huset Under Bron, 2014)

Fr v: YARD:s position på Kvarnholmen, pressbilder Allt om Stockholm (Eriksson & Rehnqvist, 2014)

4.3 Makaroni

På 1000 m² i den tidigare Makaronifabriken, mellan norra kajen och Kvarnholmens mer centrala delar, har Malou Bergman, tidigare aktiv inom konstnärsgруппerna Candyland och Hammarby Artport, bedrivit verksamhet under namnet Makaroni under sommaren 2014 tillsammans med en mängd andra konstnärer. Inom Makaroni finns konstnärateljéer, galleri, utställningar, rum för workshop och projekt och foto/utklädningsstudio. Så småningom ska Makaroni också inrymma en boutique/SmARTshop, med försäljning av återvunna och användbara konstföremål, samt en "Söndagsskola" där barn och vuxna tillsammans får chansen att prova på olika konstformer. (MB)

Fr v: Makaronis position på Kvarnholmen, fasadvy från makaroni.se (Makaroni, 2014), pressbild från Kvarnholmens hemsida (Kvarnholmen Utveckling AB, 2014).

Makaronifabriken ägs av Nacka kommun, som köpte in fastigheten 2009 av samma anledning som Disponentvillan. Den 15 juni öppnade verksamheten, efter ungefär 4 veckors förberedelse efter att avtal och budget stått klart. Malou är ansvarig för att se till att få ateljéerna som finns till förfogande uthyrda. Under september flyttade de första konstnärerna in i ateljéerna på plan 3, men innan dess har flera konstnärer ställt ut i lokalerna på nedre plan. (MB) Gällande avtal så pågår i skrivande stund utformningen av ett kontrakt för hyran av det nedre planet, där Malou huserar med sin egen verksamhet. Det finns en ambition att verksamheten ska växa och förhoppningsvis finnas kvar på platsen, men hyreskontrakten utformas på ett år i taget. KUAB har hjälpt till att finansiera kostnader för Makaroni, omkring 600 000 kr för löner och kostnader för marknadsföring (NB).

4.4 Den Rosa Husvagnen

På Kvarnholmens nordvästra del i ett gathörn med närhet till vattnet har Den Rosa Husvagnen varit placerad under sommaren 2014. Kompisarna Manuel Vidal och Kaspar Druml driver Husvagnen vid sidan om sina respektive vardagssysselsättningar.

Från: Den Rosa Husvagnens position på Kvarnholmen, pressbilder från Kvarnholmens hemsida (Kvarnholmen Utveckling AB, 2014).

Husvagnen har serverat mat och dryck med serveringstillstånd för alkohol, anordnat konserter, Kvarnholmen Open i boule och flera andra events. De har också samarbetet en del med närliggande båtklubb för att deras gäster skulle kunna utnyttja bryggorna till att bada. Den Rosa Husvagnen höll öppet varje vecka under sommaren mellan torsdag och söndag, kl 13-23 (rosahusvagnen.com). Manuel beskriver verksamheten som en kulturupplevelse och en matvagn på samma plats. Husvagnen har funnits i flera år och har tidigare varit på plats på olika festivaler runt om i landet och även stått på Nytorps gårde i södra Stockholm. (MV)

Verksamheten möjliggjordes med hjälp av finansiell backning vad gäller marknadsföring, material, anslutningar m.m. från KUAB (NB, MV). Husvagnen var öppen torsdag till söndag hela sommaren, och 2014 ses som ett uppstartsår till en möjlig fortsättning och ett förhoppningsvis mer långsiktigt tidsperspektiv. (Den Rosa Husvagnen, 2014)

5 Utvärdering

I det här avsnittet sammanfattas först de kvantitativa resultaten av Under konstruktion. I första delen redogörs för sammanlagd och verksamhetspecifik besöksstatistik. På detta sammanfattas nyhetsklipp i medier som berört projektet och i den tredje delen redovisas besöksstatistik avseende trafiken på Kvarnholmens hemsida före, under och efter sommarens aktiviteter. Avslutningsvis utvärderas förväntningar och målsättningar utifrån en mer kvalitativ bedömning.

5.1 Besöksstatistik

Sammanräknat aktörernas respektive besöksstatistik blev totalt antalet besökare på Kvarnholmen som tog del av festivalen YARD, Äppelvillan, Magiska

trädgården, Makaronifabriken och/eller Den Rosa Husvagnen 19813 personer. Antalet besökare är inte räknat som unika, och siffran bör analyseras med detta i åtanke. Håkan påpekar att det endast är en uppskattning gjord av aktörerna (Utvärderingsmöte, 2014). Festivalen YARD stod ensam för att locka 2800 besökare på fredagen och 4300 besökare på lördagen. Jakob uppger att antalet unika besökare till festivalen var omkring 6000 (JG). Äppelvillan lockade 2358 personer under de fyra dagar man hade öppet (från 1086 på invigningsfredagen till 202 den andra lördagen). Statistiken anger inte hur många av de som besökte Äppelvillan första kvällen som återkom under kommande tre dagar. Magiska Trädgården lockade sammanlagt under 2,5 månads tid cirka 6500 besök. Amanda har fört noggrann statistik och separerat förskolebesök från förbipasserande och helgbesökare från vardagsbesökare. Över 2500 besök var barn. Invigningsdagen och helgen för VM i trädhus har också separat statistik. (Lutz, Besöksstatistik, 2014). Makaroni och Den Rosa Husvagnen har inte haft riktigt samma tillströmning av besökare. Den Rosa Husvagnen lockade 2225 besökare, varav ungefär en fjärdel barn och en fjärdedel boende. Makaroni lockade 1540 besökare varav 1000 på invigningen. (Lutz, Besöksstatistik, 2014) En sammanställning av antalet besökare finns i diagrammet nedan.

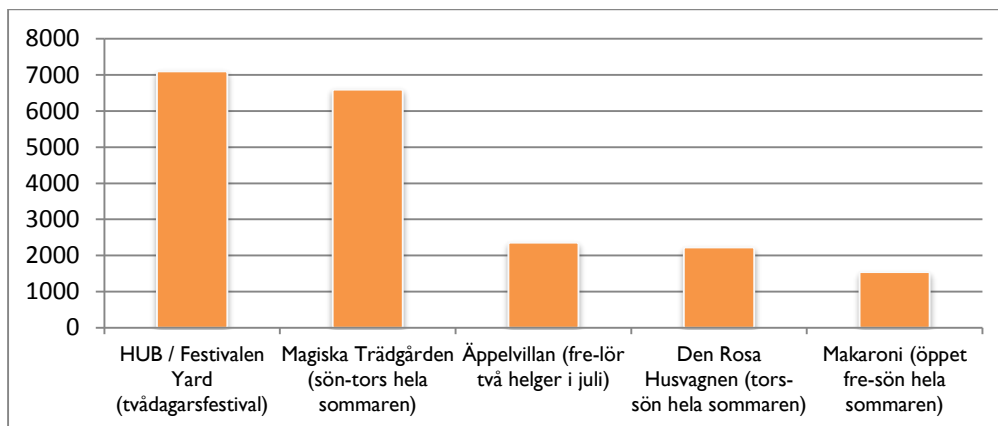

Diagram 1. Håkans sammanställning av besöksstatistiken 15 juni till 31 augusti. (Lutz, Besöksstatistik, 2014)

5.2 Press och PR

PR- och kommunikationsbyrån OakRiver konsulterades för att dokumentera projektets medieexponering, aktörernas medieexponering samt spridning i sociala medier. Deras sammanställning utgör underlaget för detta stycke (OakRiver AB, 2014). Av sammanställningen framgår att webbtidningarna Byggkontakt, Byggnyheter, Fastighetssverige och Fastighet & Bostadsrätt uppmärksammade händelserna på Kvarnholmen under sena maj och tidiga juni i varsin respektive artikel. Artiklarna berättade om projektets huvudintressenter och deras arbetsätt att ”öppna upp byggarbetsplatsen” för kultur, mat och underhållning. (OakRiver AB, 2014) Verksamheterna presenterades i Fastighet & Bostadsrätts artikel den 9 juni (Fastighet & Bostadsrätt, 2014), och även i Nacka Värmdö Posten (NVP) den 8 juni (Hagelin, 2014). Dagens Nyheter, SVT ABC och lokaltidningen Mitt i

rapporterade även de om Kvarnholmen tidigt i juni, varav den förstnämnda satte rubriken "Kvarnholmen ska bli partyö i sommar" (Lindström, 2014).

Boken "Kvarnholmen – en unik historia", som togs fram av KUAB för att belysa öns historia (Ångström, 2013), blev den 22 juni omskriven i Dagens Nyheter, som en av tio nya Stockholmsböcker (Gyllenberg, 2014). Arkitektur- och designmagasinet FORM uppmärksammade utvecklingen på Kvarnholmen och artikeln relaterar projektet till "Konsten att skapa stad" och ambitionerna för Västra Sicklaön i framtiden. Vidare publicerade Nöjesguiden och Rodeo Magazine varsin artikel om Äppelvillan. (OakRiver AB, 2014) Dagens Nyheter porträtterade Äppelvillan som en "klubb mot rasism" och DN På Stan följde upp dagen efter med att berätta om klubbens ambitioner och fokus, samt visa en karta över Kvarnholmens läge (Dagens Nyheter, 2014) (OakRiver AB, 2014).

Tvådagarsfestivalen YARD fick publicitet i NVP, DN På Stan och tidningen GAFFA i mitten av juni. NVP gjorde i slutet av juni ett större reportage om både Äppelvillan och YARD, där även aspekter som den nystartade busslinje 0 som ska underlätta för besökare till och från Kvarnholmen samt platsens kulturhistoriska värden fick utrymme (Frejning & Lundin, 2014). Nöjesguiden rapporterade i slutet av juni om vilka artister som skulle spela på Äppelvillan. Dagens Nyheter belyste återigen Kvarnholmen, denna gång som en av Sommar-Stockholms höjdpunkter med Äppelvillan och YARD. I början av juli uppmärksammades Äppelvillan i Östermalmsnytt samt i Dagens Nyheter "Klubbspalt". (OakRiver AB, 2014)

18 juli publicerade Nöjesguiden en artikel med rubriken "Äppelvillan stänger" med förklaringen att arrangörerna inte kommer överens med myndigheter gällande villans öppettider (Tamleht, 2014). I början av augusti uppmärksammade också NVP detta i en längre artikel och intervju med arrangören. I denna artikel framkom att festivalen YARD fick förkortade öppettider och Jakob Grandin pekade på Nacka kommuns ovana som en av orsakerna (Lundin, 2014). 15 augusti informerade både NVP och Metro om festivalen, som också inleddes denna dag. I NVP den 19 augusti uppmärksammades också bouleturneringen Kvarnholmen Open Boule i en mindre notis. (OakRiver AB, 2014)

I slutet av augusti publicerade Nöjesguiden en längre artikel som problematiserar situationen för Stockholms nattklubbar, och jämför deras situation med rådande bostadsbrist. I artikeln går att läsa *"man kan alltså säga att... [Äppelvillans arrangörer]... hjälper Nacka kommun med att gentrifiera området... De hade dock bara öppettid en kort tid eftersom de inte fick förlängt tillstånd. I slutändan är det... mycket skrämmande kring ingenting, och frågan kvarstår – vill oberoende kultur- och klubbarrangörer verkligen vara del i den typen av styrda stadsutvecklingsprocesser? Vill vi verkligen användas för att gentrifiera förorten, oavsett om det är Nacka eller Hökarängen?"* (Samuelsson, 2014)

Vad gäller spridningen i sociala medier visas att sammanlagt mer än 300 inlägg har gjorts i sociala medier under juni, juli och augusti som handlar om

Kvarnholmen (toppat av Twitter, följt av Facebook och Instagram). Bortråkna är stängda profiler och artisterna på Äppelvillan och YARD:s egna profiler. Det är dock svårt att uttala sig om hur många följare de personer som gjort inlägg om Kvarnholmen i Nacka och om inlägget handlar om något av evenen kopplade till "Under konstruktion" eller inte. Pressansvarige Sam Carlsson gör dock bedömningen att 300 inlägg kan vara något missvisande och att det i själva verket kan vara många fler inlägg och väldigt många som har nåtts av de inlägg som har gjorts (SC).

5.3 Webbstatistik kvarnholmen.com

Ytterligare en aspekt som använts för att utvärdera Under konstruktion är aktiviteten på KUAB:s hemsida, det vill säga antalet besökare på webbplatsen kvarnholmen.com. Detta stycke bygger på KUAB:s sammanställning över webbstatistiken som delgavs författaren av KUAB:s marknadsansvarige Assi Abdel-Baki (Kvarnholmen Utveckling AB, 2014) (Utvärderingsmöte, 2014). Antal träffar har mätts på daglig basis från mars till sista augusti 2014 och det går en relativt tydlig skiljelinje mellan antalet besökare före och efter den mest intensiva tiden av aktiviteter på Kvarnholmen, totalt en sextioprocentig ökning från innan sommaren.

Under perioden tre månader innan och fram till den 4 juni (datumet för pressvisningen) hade hemsidan i snitt 97 besök per dag, varav 47 unika. Under de mest intensiva veckorna under sommaren, då verksamheterna hade etablerat sig, hade webbplatsen bland annat

- 517 besök den 4 juni, pressvisning och DN-artikeln om "partyö" publicerades
  - 389 besök den 8 juni när DN en bilaga om Kvarnholmen, gjord av KUAB,
  - 346 besök den 12 juni efter annonser i DN, SvD och Mitt i-tidningen,
  - 422 besök den 15 juni på Kvarnholmens dag samt
  - 318 besök den 27 juni då Äppelvillan premiäröppnade.
- (Kvarnholmen Utveckling AB, 2014)

Efter denna period och fram till sista augusti hade sidan i snitt 154 besök per dag. Antalet unika besökare och antalet sidvisningar hade också ökat mycket. Anmärkningsvärt var vidare att undersidan "Hitta hit" hade stigit från den sjätte mest besökta undersidan till kvarnholmen.com till en tredjeplats i slutet av sommaren, något som KUAB:s marknadsansvarige Assi Abdel-Baki ser som ett positivt tecken på att platsen Kvarnholmen börjar etablera sig hos Stockholmarna.

5.4 Utvärdering av förväntningar och målsättningar

Följande diskussion är baserad på de 11 intervjuer som genomfördes med inblandade aktörer mellan den 14 september och 2 oktober 2014, samt utvärderingsmötet i projektgruppen den 4 september 2014. Under utvärderingsmötet konstaterades att det sammantagna genomslaget av

sommarens aktiviteter har varit enormt och överträffat de inblandades ställda förväntningar. Det fanns ingen målsättning innan sommaren avseende antalet besökare till de olika aktiviteterna men så väl KUAB som företrädare för Nacka kommun, Evolutzion samt PR-byrå OakRiver är överens om att de 19813 besökarna till de olika verksamheterna är en väldigt bra siffra. (Utvärderingsmöte, 2014) När den generella siffran för samtliga aktiviteter bryts upp i enskilda verksamheter är skillnaderna väldigt tydligare: HUB var en dragningsfaktor. De andra aktörerna, framförallt Den Rosa Husvagnen och Makaroni, trots deras skiljda förutsättningar var gällert kontrakt och framtid, har (ännu) lyckades inte knyta till sig den mängd besökare som var önskvärd av projektgruppen. (Utvärderingsmöte, 2014)

”Sätta Kvarnholmen på kartan”

När det gäller målsättningen att sätta Kvarnholmen på kartan är samtliga överens, det har man lyckats med. Klara menar att *”det är ju bara att checka av”* (KPB) och Bastian påpekar att det är mycket HUB:s förtjänst, och att även om han medger att Äppelvillan inte blev så framgångsrikt som de velat, så har den aktören genererat enorm uppmärksamhet och publicitet till projektet och varit en nyckel i att uppnå den målsättningen (BV). Håkan är besviken på hur verksamheten Äppelvillan utvecklades och att det bara blev fyra tillfällen. Samtidigt poängterar han professionalismen hos aktören och att de varit otroligt betydelsefulla för det genomslag som projektet fått. Sammantaget är han väldigt nöjd med resultatet (HL). Han får medhåll av Nicklas som också anser att alla verksamhetsutövarna har visat ett stort engagemang (NB). Klara är av samma åsikt, att HUB behövs för att nå en målsättning av det här slaget. Hon pekar på att de sammanlagt 20 000 besökarna och den stora ökningen av trafik på Kvarnholmens hemsida är skäl nog för att kunna känna sig nöjd med målsättningen. (KPB) Sam påpekar ytterligare en viktig aspekt för att göra Kvarnholmen mer omtalat; att det nya arbetssättet i sig har genererat artiklar och diskussioner kring stadsbyggande och gentrifiering (se framförallt (Samuelsson, 2014)). Han ser positivt på hur Kvarnholmen, Nacka kommun och KUAB kan bli *”top of mind”* i sådana diskussioner, även om han är medveten om att en öppenhet kring att medvetet gentrifiera ett område kan anses kontroversiellt. (SC)

Öppna upp byggarbetsplatsen för en trivsammare miljö

En annan målsättning var att genom att ”öppna upp byggarbetsplatsen” åstadkomma en mer trivsam miljö för Kvarnholmsbor (SC). Denna målsättning kan också anses uppnådd. Manuel berättar att även om Den Rosa Husvagnen inte lockade så många besökare de hade önskat så togs verksamheten emot på ett väldigt positivt sätt av förbipasserande och boende. De som hittade dit återkom. (MV) Malou berättar också om ett varmt mottagande för hennes verksamhet av de boende och av nyfikna lägenhetsintressenter som promenerat runt i området och hittat till henne. Hon tycker dock själv att det ännu ser lite suspekt ut från utsidan och att det kanske avskräcker folk från att komma in, men att de som väl gör det är väldigt positiva. (MB) Amanda och hennes Magiska Trädgård upplever

samma sak, en överväldigande positiv respons från människor som besökt platsen. Amanda berättar också att flera har börjat engagera sig i anslutning till hennes verksamhet, i odlingen och i barnkonventionen. (AL) Även Nicklas upplever en väldigt positiv respons från Kvarnholmsbor även om han dock fått ta emot några mail där boende ifrågasätter utvecklingen. De anser att projektet förstör den idylliska känslan i området. Nicklas menar dock att majoriteten ändå uppskattar det som händer. (NB) Miljöchef Anna Green fick på sin enhet ta emot fem separata klagomål kring Äppelvillan, som hon dock inte bedömer som särskilt mycket. (AG) Det kan dock diskuteras om just HUB:s verksamheter, Äppelvillan och YARD, är lämpliga verksamheter för att skapa trivsel för de boende, något som också Klara är inne på (AG, KPB).

En mångfald av verksamheter

Den fanns en förhoppning om att en mångfald av verksamheter skulle etablera sig. Som tidigare nämnts fanns tankar på ett containerarrangemang för mindre verksamheter och en stadsodling på östra delen av Kvarnholmen (Lutz, Projekt Kulturevoluzion, 2013) och att eventuellt knyta till sig en duktig restauratör att inhysa någonstans i området (SC). Utfallet av aktörer på plats blev inte riktigt som tänkt på förhand, och det blev större fokus på kultur än vad som initialt var tanke. Ingen har uttryckt sig negativt över detta, men Nicklas och Sam frågar sig båda om just kultur är det enda sättet att levandegöra Kvarnholmen (NB, SC). Jakob tror att Håkan verkligen har satt sin egen specifika prägel på vilka verksamheter som etablerat sig, något som också Nicklas nämner (NB, JG). Sam menar att Kvarnholmen behöver sättas på kartan igen för att den hype som projektet genererat inte ska falla i glömska (SC). Detta indikerar att fler verksamheter bör komma till, eftersom att ett möjliggörande av fortsättning för nuvarande verksamheter antagligen inte räcker till för att skapa samma mediala tryck och nyhetsvärde nästa år (SC). Samtidigt finns nu ett rykte att upprätthålla gentemot de besökare (boende och andra) som uppskattat de verksamheter som verkat på Kvarnholmen. Verksamheterna själva menar att de kan agera inkörsport till nya aktörer framöver, något de också gjort under sommaren 2014 (AL, JG). Hur projektgruppen ställer sig i frågan om både hur aktörer kommer in och vilka aktörer som kommer in blir en viktig fråga.

Pröva miljön för permanenta verksamheter på sikt

Vad gäller målsättningen att pröva miljön för permanenta verksamheter på sikt så är projektgruppen försiktigt positiv. Det är ännu för tidigt att säga om Makaroni, Magiska trädgården och Den Rosa Husvagnen kan vara bärkraftiga verksamheter på sikt. Flera nämner dock att Amandas verksamhet varit mycket lyckad (exempelvis HL och KPB). Vad gäller HUB:s medverkan i Disponentvillan är flera överens om att det inte är något man kommer att fortsätta med, men aktören HUB som sådan vill man gärna se fortsätta ha evenemang på Kvarnholmen. (KPB, HL, BV). Återigen är synen på om och hur man skapar nyhetsvärde för kommande säsonger central (SC). Nyhetsvärde hänger också ihop med hanteringen på kommunens myndighetssida. Att ta in nya aktörer med

liten erfarenhet öppnar för missförstånd mot tillståndssidan, liksom de som skett under sommaren 2014 (se kommande stycke). Det är av yttersta vikt att man i samband med bedömningen av om nya aktörer och events är nyhetsvärldiga i sig, också har säkerställt någon sorts riktlinjer för hur, när och vad de nya aktörerna förväntas prestera gentemot myndighetssidan.

Platsen Kvarnholmen i sig har visat sig ha en stor dragningskraft (KPB, JG, NB). Verksamhetsutövarna är imponerade av Kvarnholmens arkitektoniska, topografiska och geografiska karaktär (JG, AL, MV). Projektgruppen är av samma åsikt (KPB, NB). Det har också tidigare varit en plats för bland filminspelningar och huserat replokaler för stora artister (Ångström, 2013) (MB, HL). Kvarnholmen är en avgränsad, överskådlig yta som idag saknar nöje och service (NB), vilket också varit bidragande till den uppmärksamhet projektet fått. Det är vidare en enkelhet i ägandeskapet; en enda byggherre (KUAB) möjliggör för lättare förhandling, större förtroende och förhoppningsvis långsiktiga relationer, även för verksamheterna. När exempelvis Centrala Nacka, Henriksdalsområdet eller Planiaområdet ska utvecklas finns en risk att de svåravgränsade geografiska ytorna och den förmodat större mängden byggherrar problematiserar processen med tillfälliga verksamheter, något som påpekas av Klara och Sam (KPB, SC). Därtill kommer frågan om den historiska aspekten; vilka värden har Centrala Nacka som dels kan locka aktörer men också locka byggherrar till att arbeta på nya sätt (KPB)? Det är helt klart värt att fundera över projektets tillämpbarhet på andra platser i kommunen, framförallt med vilka metoder man lockar aktörer.

Testa nya arbetssätt

Slutligen har det också funnits en målsättning att skapa, testa och driva nya och modiga arbetssätt inom stadsutvecklingen. Utvärderingen av denna målsättning har två sidor. Dels kan den anses lyckad då man faktiskt har drivit genom projektet och uppnått flera av de ovanstående målsättningarna. Flera inblandade har uppskattat det mod som projektgruppen visat (MV, JG, MB, AL). Projektets unika karaktär har dock resulterat i hög arbetsbelastning och stress för flera inblandade och kommunikationsproblem mellan de som fått handlägga ärenden på myndighetssidan och de övriga. Flertalet missförstånd uppstod när tillståndssidan, bygglovenheten och miljöenheten, skulle handlägga projektets ärenden. En brist på förankring av projektets innebörd och för kort framförhållning resulterade i mycket stress och missnöje från båda dessa enheter (AKRG, AG). Problematiskt utifrån, från framförallt Håkans och aktörernas synvinkel, var att projektgruppen visade en framåtanda som sedan inte återspeglades av tillståndssidan på kommunen (JG, MV, HL). Detta uppmärksammades också av projektgruppen själva, som också ser självkritiskt på den uppkomna situationen (BV, KPB, SC). Så väl miljöenheten som bygglovenheten har fått utstå mycket kritik, samtidigt som de själva uppger att de inte förstått innebörden av projektet förrän efter sommaren (AG) eller varit förberedda på den handläggningen som det skulle innebära (AKRG, AG). Signalerna för vad aktörerna förväntats prestera mot myndighetssidan har varit

något otydliga och ibland inte i linje med vad bygglov- eller miljöenheten förväntat sig (BV, JG, AKRG). Verksamheten Äppelvillan stängde ner tidigare än förväntat på grund av HUB:s relation med miljöenheten och det serveringstillstånd de gavs. Helt klart är att en viktig fråga blir hur man tar sig an att förankra, förbereda och eventuellt inkludera myndighetssidan i arbetet fortsättningsvis. Både enheterna skulle gärna vara inblandade i ett tidigare skede av processen inför nästa år (AKRG, AG).

Inom projektgruppen har arbetet fungerat väl. KUAB och Nacka kommun har haft ett nära samarbete som poängteras i flera intervjuer (SC, KPB, BV, NB). Personkemi och delade kostnader för aktörer och konsulten Håkan ses som två viktiga nycklar för detta (BV, KPB). Vad gäller arbetsbelastning menar dock de flesta att sommaren har varit en väldigt hektisk period med mycket handpåläggning och stress (BV, HL, NB, SC). Det indikerar att gruppen måste utökas. I enskilda fall har kommunikationen brutit mellan verksamhetsutövare och projektgrupp, framförallt gällande kontraktstid och förväntningar i fallet med Makaroni (MB, HL, BV). Samarbetet verksamheterna emellan fungerade väldigt bra, bortsett från mellan de två som delade på Disponentvillan, där verksamheternas skilda karaktärer som dels småskalig (AL) och dels storskalig (JG) ledde till svårigheter att komma överens (AL, JG).

6 Slutord

Det blev ett från kommunens, KUABs och Håkans sida lyckat projekt vad gäller besökarantal och nyhetsvärde, trots att en av de initialt största aktörerna, och som också lockade många besökare, la ner sin verksamhet i förtid (Äppelvillan). Den enskilt största bidragande faktor till den positiva känslan är festivalen YARD och att man lyckades knyta till sig aktören Huset Under Bron. De nästan 20000 besök som projektet har lockat vittnar om att det finns en stor potential i att aktivt arbeta med att levandegöra stadsdelar under utbyggnadstiden. Projektet har också helt klart varit nyskapande, i enlighet med visionen för Nacka Stad.

Det blev samtidigt en mindre lyckad sommar vad gäller arbetsbelastning, intern kommunal kommunikation och kommunikation mellan verksamhetsutövarna och myndighetssidan på Nacka kommun. Projektgruppen står inför stora utmaningar hur de ska organisera sig framöver, och flera roller måste omprövas (HL, SC, KPB, BV, NB, AKRG, AG). Kvantitativa mål bör tydliggöras och projektplanens relevans utvärderas (Lutz, Projekt Kulturevolutzion, 2013). Dessutom, som Klara poängterar, bör det också diskuteras inom kommunen hur liknande projekt kan genomföras i andra stadsutvecklingsområden i kommunen (KPB).

På individuell verksamhetsnivå upplevdes sommaren lite olika. Flera har gått minus ekonomiskt, samtidigt som de har arbetat väldigt hårt. All tid de lagt ner i sina respektive verksamheter har gett dem mer insyn i platsen och ett förhoppningsvis bättre läge inför framtiden. Alla är positiva till att fortsatt driva verksamhet på Kvarnholmen, om än i olika form och med olika mycket

bearbetning av den egna verksamheten (AL, MB, JG, MV). Om de tillåts fortsätta sina verksamheter.

7 Citerade arbeten

- Dagens Nyheter. (den 12 Juni 2014). *Ny klubb ska mota rasism*. Hämtat från Dagens Nyheter: <http://www.dn.se/sthlm/ny-klubb-ska-mota-rasism/> den 21 Oktober 2014
- Den Rosa Husvagnen. (2014). *Rosa Husvagnen - Kvarnholmen*. Hämtat från <http://www.rosahusvagnen.com> den 14 Oktober 2014
- Eriksson, R. A., & Rehnqvist, K. (den 19 Juni 2014). *Jättekubbens nya festival - i ett bussgarage: "Perfekt läge"*. Hämtat från Allt om Stockholm: <http://www.alltomstockholm.se/klubbkonsert/article4107704.aos> den 20 Oktober 2014
- Fastighet & Bostadsrätt. (den 9 Juni 2014). *17000 kvm öppnas upp för kultur, mat och underhållning på Kvarnholmen*. Hämtat från <http://www.fastighetochbostadsratt.com/Bygg-%26-Fastighet/52006-17000-kvm-oppnas-upp-for-kultur%2C-mat-och-underhallning-pa-Kvarnholmen.html> den 14 Oktober 2014
- Frejning, J., & Lundin, I. (den 25 Juni 2014). *Nattklubbssproffsen öppnar nytt på Kvarnholmen*. Hämtat från Nacka Värmdö Posten: <http://www.nvp.se/Arkiv/Artiklar/2014/06/Nattklubbssproffs-oppnar-nytt-pa-Kvarnholmen/> den 20 Oktober 2014
- Gyllenberg, E.-K. (den 22 Juli 2014). *Eva-Karin Gyllenberg väljer ut tio nya Stockholmsböcker*. Hämtat från Dagens Nyheter: <http://www.dn.se/sthlm/eva-karin-gyllenberg-valjer-ut-tio-nya-stockholmsbocker/> den 21 Oktober 2014
- Hagelin, A. (den 8 Juni 2014). *Kultur och folkliv på Kvarnholmen*. Hämtat från Nacka Värmdö Posten: <http://www.nvp.se/Arkiv/Artiklar/2014/06/Kultur-och-folkliv-i-centrum-pa-Kvarnholmen/> den 14 Oktober 2014
- Huset Under Bron. (2014). *Yard Stockholm*. Hämtat från <http://www.yardsthlm.com> den 12 Oktober 2014
- Kvarnholmen Utveckling AB. (2014). *Kvarnholmen*. Hämtat från <http://www.kvarnholmen.com> September 2014
- Kvarnholmen Utveckling AB. (den 4 September 2014). Webbstatistik. Nacka.
- Lindström, M. (den 4 Juni 2014). *Kvarnholmen ska bli partyö i sommar*. Hämtat från Dagens Nyheter: <http://www.dn.se/sthlm/kvarnholmen-ska-bli-partyo-i-sommar/> den 14 Oktober 2014
- Lundin, I. (den 4 Augusti 2014). *Tuffa regler stoppar ny nattklubb*. Hämtat från Nacka Värmdö Posten: <http://www.nvp.se/Arkiv/Artiklar/2014/08/Tuffa-regler-stoppar-nya-nattklubben/> den 21 Oktober 2014
- Lutz, H. (2013). *Projekt Kulturevolutzion*. Stockholm: Evolutzion.
- Lutz, H. (Augusti 2014). Besöksstatistik. Stockholm: Evolutzion.
- Magiska Trädgården. (2014). *Magiska*. Hämtat från <http://www.magiska.se> den 20 Oktober 2014

- Makaroni. (2014). *Makaroni*. Hämtat från <http://www.makaroni.se> den 20 Oktober 2014
- Nacka kommun. (maj 2005). Kvarnholmen, Hästhalmssundet, Östra Gäddviken - Program för detaljplaner. Nacka, Stockholms län, Sverige.
- OakRiver AB. (2014). *Medieexponering, Spridning*. Stockholm: OakRiver AB.
- Samuelsson, S. (den 27 Augusti 2014). *Ursäkta, men var ska vi festa?* Hämtat från Nöjesguiden: <http://nojesguiden.se/artiklar/ursakta-men-var-ska-vi-festa> den 14 Oktober 2014
- Tamleht, P. (den 18 Juli 2014). *Äppelvillan stänger*. Hämtat från Nöjesguiden: <http://nojesguiden.se/artiklar/appelvillan-stanger> den 20 Oktober 2014
- Ångström, E. (2013). *Kvarnholmen - En unik historia*. Kvarnholmen Utveckling AB.

7.1 Intervjuer

Intervjuare Thomas Magnusson:

- (AG) Green, A. (20141001, Nacka Stadshus).
- (AKRG) Romanus Gillström, A-K. (20141002, Nacka Stadshus).
- (AL) Larsson, A. (20140914, Disponentvillan, Kvarnholmen).
- (BV) Vreede, B. (20140930, Nacka Stadshus).
- (HL) Lutz, H. (20140918, KUAB, Kvarnholmen).
- (JG) Grandin, J. (20140926, Brännkyrkagatan 14, Stockholm).
- (KPB) Palmberg Broryd, K. (20140923/24, Nacka Stadshus).
- (MB) Bergman, M. (20140914, Makaroni, Kvarnholmen).
- (MV) Vidal, M. (20140930, Kulturhuset, Stockholm).
- (NB) Backfjärd, N. (20140924, KUAB, Kvarnholmen).
- (SC) Carlsson, S. (20140925, Nacka Stadshus).

Utvärderingsmöte (20140904, KUAB, Kvarnholmen) Medverkande: Klara Palmberg Broryd, Nicklas Backfjärd, Assi Abdel-Baki, Bastian Vreede, Sam Carlsson, Anders Börjeson, Håkan Lutz (Näringslivsdirektör, Nacka kommun) och Petra Tunheden (PR-byrå OakRiver)

Öppenhet och mångfald

*Vi har förtroende och respekt för människors kunskap
och egna förmåga - samt för deras vilja att ta ansvar*

POSTADRESS

Nacka kommun, 131 81 Nacka

BESÖKSADRESS

Stadshuset, Granitvägen 15

TELEFON

08-718 80 00

E-POST

info@nacka.se

SMS

716 80

WEBB

www.nacka.se

ORG.NUMMER

212000-0167